

at Havnen ved Hirtshals kan tages i Brug, vil det ogsaa under Hensyn til den store Interesse, Staten paa Grund af Havneanlægget vil have i denne Bane, være rimeligt, at man fra Statens Side giver dette forøgede Tilskud. — Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale Lovforslaget til det høje Tings Velvillie.

Jeg skal derefter fremsætte *Forslag til Lov om Ombygning af Randers—Hadsund Jernbane*. Fra Bestyrelsen for Randers—Hadsund Jernbaneselskab er der til Ministeriet indkommet et Andragende om Tilskud til Istandsættelse eller Ombygning af denne Bane. Den er anlagt i Begyndelsen af Firserne, og Staten ydede da Halvdelen af Ekspropriationssummen; derudover har Staten ikke ydet Bidrag til denne Bane. Selskabets Aktiekapital udgør nu 1 285 000 Kr., og heraf er 700 000 Kr. Præferenceaktier, medens 585 000 Kr. er tegnet i almindelige Aktier væsentligt af Kommunerne i Banens Opland. Direktøren for Tilsynet med Privatbanerne har udtalt gentagne Gange, at Banens Overbygning i høj Grad trænger til at fornyes. Da det første Overslag til en Ombygning af Banen blev udarbejdet for halvandet Aar siden, var den opgjort til at ville koste 1 648 000 Kr. Nu er der imidlertid under Hensyn til de nuværende Prisforhold udarbejdet et nyt Overslag over Udgifterne, og her kommer man til 1 050 000 Kr., hvortil der kommer 150 000 Kr. til Anskaffelse af nye Lokomotiver, saaledes at den samlede Udgift bliver 1 200 000 Kr. Efter alle de foreliggende Omstændigheder har man fra Ministeriets Side ment at kunne gaa med til, at der af Staten tilskydes Halvdelen af det til Istandsættelsen fornødne Beløb, men paa Betingelse af, at Kommunerne tilskyder den anden Halvdelen, og tillige, at Kommunerne indløser Præferenceaktierne, saaledes at disses Ret til fortrinnsvis at erholde Udbytte ophører, og at de almindelige Aktier til Paalydende 585 000 Kr., der for største Delen ejes af Kommunerne, afgives uden Vederlag. For Præferenceaktierne Paalydende, 700 000 Kr., samt for Statens og Kommunernes Bidrag til Ombygningen gives der almindelige Aktier i det Selskab, som overtager den fremtidige Drift af Banen. Om hele dette Forhold er der i sin Tid forhandlet med begge Tingenes Finansudvalg, og der er af Finansudvalgene givet Tilslutning til en Ordning paa dette Grundlag, men Forudsætningen var, at Kommunerne skulde tilvejebringe alle Præferenceaktierne. Hovedparten af disse er nu indkøbt til en Kurs af 35 pCt., men der er

adskillige af Præferenceaktierne, som man fra Kommunernes Side ikke har kunnet faa fat paa, fordi man ikke kan finde Ejerne af dem, og ligeledes har det været vanskeligt at faa fat i nogle af de almindelige Aktier. Under Hensyn hertil har Bestyrelsen for Randers—Hadsund-Banen henstillet til Ministeriet at gøre Brug af Bestemmelsen i Koncessionens § 19, hvorefter Staten er berettiget til at fordre sig Banen overdraget efter Forløbet af 25 Aar fra Banens Aabning mod Udredelse af et Vederlag lig det tyvedobbelte af Gennemsnittet af Anlæggets Nettoudbytte de sidste tre Aar, men da Banen de sidste tre Aar intet Udbytte har givet, vil det sige, at Staten kan overtage Banen uden Udbetaling af noget Vederlag. Dette Forslag fra Bestyrelsens Side har Ministeriet ment at kunne tiltræde, og man søger nu Rigsdagens Tilslutning til at faa Sagen ordnet paa dette Grundlag. Endnu skal jeg blot tilføje, at Ministeriet efter alt foreliggende, derunder bl. a. dette, at Banens Istandsættelse i Virkeligheden faar Karakter af en fuldstændig Ombygning, har fundet det rettest, at der udfærdiges en ny Eneretsbevilling dels paa Banens Ombygning, dels paa Driften paa de herfor almindeligt gældende Vilkaar, bl. a. Stempelfrihed ved Udstedelse af Dokumenter og Toldfrihed ved Indførsel af Materiel. — Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale ogsaa dette Lovforslag til det høje Tings Velvillie.

Endelig skal jeg overfor det høje Ting fremsætte *Forslag til Lov om Bemyndigelse for Ministeren for offentlige Arbejder til Foretagelse af visse Ekspropriationer*. Ved de senere Finanslove er der, samtidig med at Bevilling er givet til Anlæg af skinnefri Vejforbindelser med videre ved Statsbanerne, tillige ved Tekstanmærkning til samme Konto givet Ministeren for offentlige Arbejder Bemyndigelse til, om fornødent ved Ekspropriation efter Reglerne i Forordning af 5. Marts 1845, at erhverve de til saadanne Vejanlæg fornødne Arealer. Men da Bestemmelserne om Ekspropriation skønnes fremtidig saa vidt muligt ikke at burde optages paa Finanslove eller Tilslægsbevillingslove, søger jeg herved Lovhjemmel for en saadan almindelig Bemyndigelse, for saa vidt angaar Ekspropriation vedrørende Erstatning af Niveauoverkørsler over Statsbanerne med skinnefri Vejforbindelser eller Vejforlægninger samt Inddragelse af Bevogtning eller direkte Betjening af Led m. v. ved Niveauoverkørsler i saadanne Tilfælde, hvor Bevillinger gives ved de aarlige Fi-